

Rautajärven Kantolanlahti

Kunnostuskohde

Noin 30 hehtaarin kokoinen Kantolanlahti sijaitsee Kukkian koilliskulmassa Rautajärven perällä. Lahdelle laskevat ojat keräävät vetensä 200 hehtaarin alueelta lahden ympäriltä.

Lähtötilanne

Kantolanlahden rannat ja Herninsalmi ovat kasvamassa umpeen. Ranta-asukkaat ovat niittäneet kasvillisuutta, mutta se valtaa alaa etenkin lahden koilliskulmassa.

Kantolanlahden vesi vaihtuu hitaasti kapean ja matalan Herninsalmen kautta. Umpeenkasvanut salmi ruopattiin vuosituhaten vaihteessa. Sen jälkeen uoma on liettynyt ja kasvanut umpeen. Salmea on pidetty auki niittämällä.

Kantolanlahden vedenlaatua ei ole seurattu. Maaliskuussa 2022 teetettiin tutkimus, jonka mukaan pohja on loppupalvesta hapeton. Hapettomissa oloissa pohjaan vajonneet ravinteet vapautuvat veteen, mistä aiheutuu sisäistä kuormitusta. Pohjan fosforipitoisuudeksi mitattiin 42 µg/l. Vuosina 2017–2021 Rautajärven fosforipitoisuus oli 21–26 µg/l ja selkävesien 5–10 µg/l.

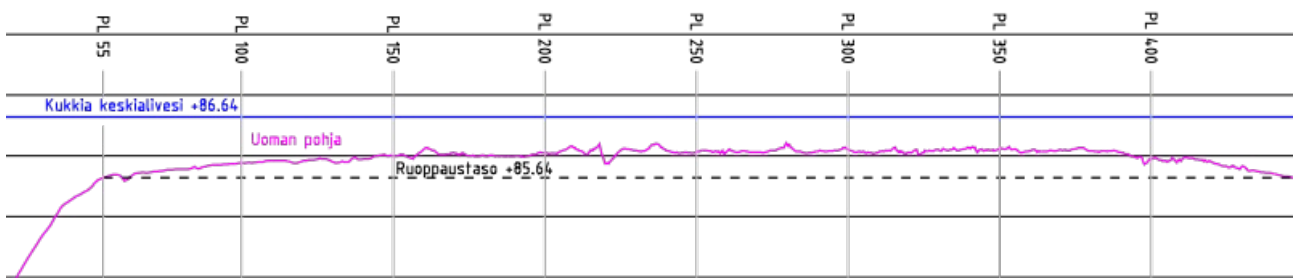
Kantolanlahti sijaitsee Rautajärven koillisosassa.

Kunnostusaloite

Aloitteen tutkimuksesta teki ranta-asukas ja tulosten herättelemänä kunnostusta ehdotti laaja joukko ranta-asukkaita ja maanomistajia.

Suunnittelu

Aito Suvi ry haki Leader-rahoitusta kunnostuksen suunnitteluun. Suunnitelma teetettiin KVVY Tutkimus Oy:llä, ja se valmistui marraskuussa 2023.

Suunnitelman mukaan Herninsalmi ruopataan metri keskialaveden korkeutta syvemmäksi. Uomasta (musta katkoviiva) tulee noin puoli metriä nykyistä (pinkki viiva) syvempi.

Suunnitelma

Kantolanlahden kunnostus aloitetaan parantamalla veden vaihtuvuutta. Herninsalmeen avataan 400 metriä pitkä ja 15 metriä leveä uoma, joka on metrin keskivedenpintaa ja puoli metriä nykyistä uomaa syvämpi. Pohjasta nostettavat reilun 2500 kuution massat läjitetään Hernesniemen pelloille.

Ruoppausta varten haetaan Aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa. Sen jälkeen ruoppaukselle päästään hakemaan rahoitusta.

Kantolanlahdelle laadittiin yleissuunnitelma, jossa haettiin paikkoja ja keinoja, joilla vähennetään lahtea rehevöittävää ravinnekuormitusta. Selvityksessä ehdotetaan veden virtausta ja eroosiota hillitseviä pohjapatoja, kaksitasouomia ja kosteikoita. Niiden tarkempi suunnittelu ja rahoitushaku käynnistyy ruoppauksen jälkeen.

Aikataulu

Suunnittelu syksy 2023

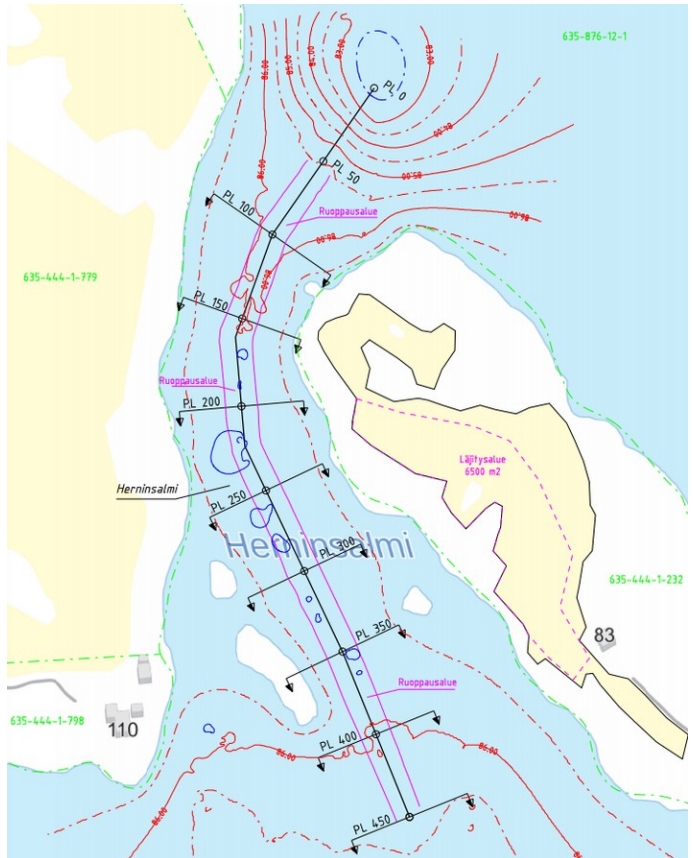
AVI-lupa 2025

Herninsalmen ruoppaus 2026

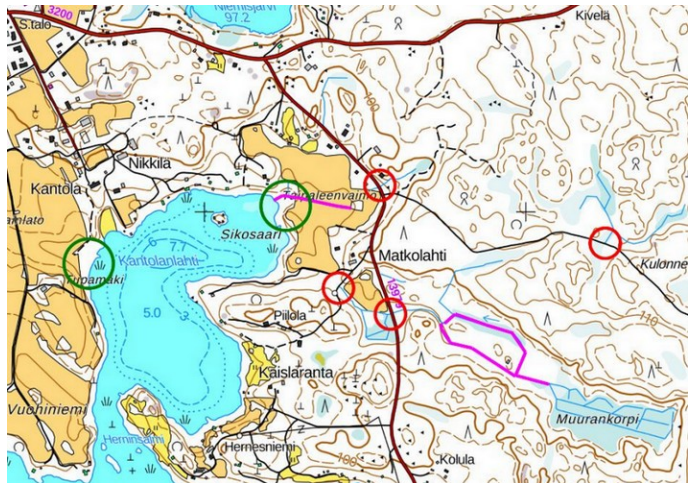
Jatkosuunnittelu 2026-

Rahoitus

Suunnitteluun saatiin Leader-rahoitusta ja AVI-lupahakemukseen ELY-rahoitusta. Omarahoitusosuus katetaan Luopioisten Säästöpankkisäätiön apurahalla. Maanomistajien rahoitusosuutta pienentää talkootyö.

Herninsalmeen ruopataan 15 metriä leveä uoma, joka parantaa vedenvaihtuvuutta.

Yleissuunnitelma ehdottaa Kantolanlahdelle kosteikoita (vihreät pallot), pohjakynnyksiä (punaiset pallot) ja kaksitasouomia (violetit viivat).

Luopioisten Säästöpankkisäätiö